

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АПАС МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ  
АПАС ШӘҺӘР ТИБЫНДАГЫ ПОСЕЛОГЫ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

**КАРАРЫ**

2021 ел, 1 февраль

№26

**Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының «Апас шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды җирләренә физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге җирләргә керми торган яшел үсентеләр кисү тәртибе турындагы нигезләмәне раслау хакында**

Россия Федерациясе Урман кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы, «әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Апас шәһәр җирлеге Советы карар итте:

1.«Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының Апас шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды җирләренә һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге җирләргә керми торган яшел үсентеләр кисү тәртибе турындагы нигезләмәне расларга.

2.Өлеге карарны Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматның рәсми порталында бастырып чыгарырга.

3.Өлеге карарның үтөлешен тикшереп торуну Апас шәһәр тибындагы поселогы Башкарма комитеты җитәкчесе Ф. А. Шәрәфетдиновка йөкләргә.

**«Апас шәһәр тибындагы поселогы»  
Муниципаль берәмлек башлыгы  
Апас шәһәр җирлеге Советы Рәисе**

**Р.Ф. Хисамутдинов**

Татарстан Республикасы  
Апас муниципаль районы  
Апас шәһәр җирлегә Советының  
2021 елның 1 февралендәгә  
26 номерлы карары белән расланган

**«Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының «Апас шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге территориясендә Россия Федерациясә дәүләт урман фонды җирләренә физик һәм юридик затларның хосусый милкендәгә җирләргә керми торган яшел үсентеләр кисү тәртибе турында  
НИГЕЗЛӘМӘ**

Өлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының «Апас шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге территориясендә (алга таба - шәһәр җирлегә), Россия Федерациясә дәүләт урман фонды җирләренә физик һәм юридик затларның хосусый милкендәгә җирләргә керми торган яшел үсентеләр кисү тәртибен билгели.

**1. Төп төшенчәләр**

Өлеге Нигезләмәдә түбәндәгә төп төшенчәләр кулланыла:

яшел үсентеләр-агач, куак һәм үлән үсемлекләре-табигый һәм ясалма үсемлек, шул исәптән парклар, скверлар, бакчалар, газоннар, чәчәкләр, шулай ук аерым торучы агачлар һәм куаклар);

табигать территорияләре-бердәм географик (климат) шартларда формалаштырылган җир рельефының, туфракның, үсемлекләренң билгеле бер төрләрен үз эченә ала торган хужалык эшчәнлегенә кагылмаган яисә аз кагылышлы территорияләр . ;

яшелләндерелгән, ясалма төзелгән яшелләндерү объектлары (авыл хужалыгы билгеләнешендәгә җирләрдән тыш), төрле функциональ билгеләнештәгә җирләренң аз төзелгән участкалары, алар чикләрендә өслекнең 50 проценттан да ким булмаган өлеше үсемлекләр капламы белән биләп тора;

урман территорияләре-төрле функциональ билгеләнештәгә табигый территорияләр участкалары, алар табигый барлыкка килгән урман үсемлекләре белән капланган;

агач-1,3 м биеклектә, үсентеләрдән тыш, 5 см диаметрдан да ким булмаган төсле үсемлек;

куак-күпьяллык (агачтан аермалы буларак) үсемлек, ул туфрак өслегә янында ботаклана.;

үлән капламы-газон, табигый үлән үсемлеге;

нинди дә булса урында үсә торган үсемлекләр, куаклар;

яшел массив-бердәм полог барлыкка китерүче 50 данәдән дә ким булмаган өлкәннәр (15 яшьтән өлкәнрәкләр) үсә торган территория участогы . ;

яшел үсентеләргә зыян китерү - аларның үсешен туктату, шул исәптән ботакларга, тамыр системасына механик зыян китерү, тамырның бөтенлеген, тере туфрак катламын бозу, яшел үсентеләрне яисә тамыр зонасындагы туфракны зарарлы матдәләр белән пычрату, ут төртү яки башка йогынты ясау . ;

яшел үсентеләрне юк итү (югалту) - яшел үсентеләрне кисү яки башка зыян китерү, аларның үсешен туктатуга китерә торган;

компенсацион яшелләндерү - юк ителгән яки зарарланган 2 коэффициенты белән яшел утыртмаларны яңадан житештерү.

**2. Яшел үсентеләрне саклауның төп принциплары**

Жирлек территориясендә үсә торган яшел үсентеләр саклагыч, рекреацион, эстетик функцияләр башкара һәм сакланьрга тиеш.

2.1.Жирлек территориясендә (авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрден тыш) урнашкан барлык яшел үсентеләр (агачлар, куаклар) сакланьрга тиеш.

2.2.Жирлек территориясендә яшел үсентеләрнең сакланышын һәм үсешен тәэмин итү буенча бурычлар оешма-оешмаларның житәкчеләренә үзләре белдергән эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән участокларда йөкләнә.

2.3.Яшел утыртмалар урнашкан жир кишәрлекләрен кулланучылар һәм арендаторлар яшел утыртмаларның сакланышын тәэмин итәргә, яшел үсентеләрне тиешенчә карарга тиешләр.

2.4.Жирлек территориясендә хужалык, шәһәр төзелеше һәм башка эшчәнлек Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм әлеге Нигезләмә белән билгеләнгән яшел үсентеләрне саклау таләпләрен үтәп гамәлгә ашырыла.

2.5.Жир участогын сайлау акты, төзелеш, хужалык һәм башка эшчәнлекне оештыруга проект алды һәм проект документларында яшел утыртмаларның торышы турында тулы һәм дәрәс белешмәләр һәм проектлана торган объектның Яшел утыртмаларга йогынтысын тулы бәяләү булырга тиеш.

2.6.Яшел үсентеләр яшәешен тәэмин итү белән бергә яшел территорияләренә һәм яшел массивларны куллану рәхсәт ителми.

### 3. Яшел үсентеләр , агачлар, куаклар кисү тәртибе

3.1.Жирлек территориясендә яшел үсентеләрне үз белдеге белән кисү тыела.

3.2.Жирлек территориясендә агач һәм куаклар кисү рәхсәтнамә нигезендә башкарыла.

3.3.Рәхсәт бирү гариза бирүченәң Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына салымнар, жыемнар һәм башка түләүләр буенча бурычлары булмаган очракта гамәлгә ашырыла.

3.4.Яшел үсентеләрне кисү эшләре билгеләнгән нормаларга һәм кагыйдәләргә туры китереп, гариза бирүче акчасы хисабына башкарыла. Агач кисү бары тик аттестацияләнгән белгечләр генә рәхсәт ителә.

3.5.Киселгән яшел үсентеләрне һәм киселгән калдыкларны кисү, кисү, төяү, төяү һәм чыгару эшләре гариза бирүче хисабына башланган көннән өч көн эчендә башкарыла. Киселгән яшел үсентеләрне һәм эш урынында киселгән калдыкларны саклау тыела.

3.6.Газон, яшел үсентеләр киселгән урынга якин территориядә зыян күргән очракта, эш башкаручы аларны территория хужасы һәм контрольлек итүче органнар белән аларның компетенциясе чикләрендә килештерелгән срокларда, ләкин зыян килгән мизгелдән ярты елдан да соңга калмыйча, мәжбүри торгыза.

3.7.Агач кискән өчен түләүне башкармыйча, агач һәм куакларны кисү жирлек башкарма комитеты тарафыннан түбәндәге очракларда хәл ителәргә мөмкин:

үткөрү кисү тәрбияләү, санитар кисүләр һәм реконструкция яшел үсентеләр;

авария һәм башка гадәттән тыш хәлләрне бетерү, шул исәптән жир асты коммуникацияләрен һәм капитал инженерлык корылмаларын ремонтлау;

торак һәм жәмәгать биналарында ут режимын бозучы агач һәм куакларны кисү, әгәр дәүләт санэпидемнадзор бәяләмәсе булса;

жимерелү куркынычы тудыра торган авария (коры-сары) агачлар һәм куаклар кисү.

Югарыда күрсәтелгән очракларда яшел үсентеләр кисүне гамәлгә ашыручы мөрәжәгать итүчегә жирлекнең башкарма комитеты белән килештерелгән урыннарда компенсация ягыннан яшелләндерүне үткәргә кирәк.

3.8.Авария, коры-сары һәм куркынычсызлыкка куркыныч тудыручы яшел үсентеләр комиссия тикшерүе нигезендә киселә.

3.9.Яшел үсентеләрне санкциясез кисү яки юк итү дип таныла:

рәхсәтсез агач һәм куакларны кисү, әмма рәхсәттә күрсәтелгән токымнарның да

шул санда түгел;

ут төртү яки ут белән саксыз эш итү нәтижәсендә агач һәм куакларны юк итү яки зыян китерү;

окольковка кәүсә яки подсечка;

повреждение растущих агачлар һәм куаклар кадәр дәрәжә туктату үсеш;

агач һәм куакларга агынты сулар, химик матдәләр, калдыклар белән зыян китерү һ.

б. шундый;

үз белдегең белән корыган агачларны кисү;

башка жәрәхәтләре растущих агачлар һәм куаклар.

#### 4. Компенсацион яшелләндерү

4.1. Компенсацион яшелләндерү рәхсәт ителгән агач кисү, законсыз рәвештә яшел үсентеләрне зарарлау яки юк итү очраklarында гамәлгә ашырыла. Компенсацион яшелләндерү агачлар, куаклар һәм газоннар утырту өчен туры килә торган, әмма яшел үсентеләрне зарарлау яки юк итү факты ачыкланганнан соң бер елдан да соңга калмыйча башкарыла.

4.2. Компенсацион яшелләндерү граждaннар яисә юридик затлар акчалары хисабына башкарыла, аларның мәнфәгатьләрендә яки хокукка каршы гамәлләре нәтижәсендә Яшел утыртмаларга зыян килгән яки юк ителгән.

4.3. Әлеге Нигезләмә нигезендә, яшел үсентеләргә китерелгән зыян натураль рәвештә кайтарылырга тиеш-компенсацион яшелләндерү: 2 коэффициенты белән юкка чыгарылган яшел үсентеләрне яңадан торгызу.

#### 5. Шәһәр төзелеше эшчәнлеген тормышка ашырганда яшел үсентеләрне саклау

5.1. Жирлектә шәһәр төзелеше эшчәнлеген тормышка ашыру яшел үсентеләрне саклау буенча таләпләрне үтәү белән алып барыла.

5.2. Яшелләндерелгән территорияләр, шул исәптән яшел массивлар, шулай ук яшелләндерелгән территорияләрне үстерү өчен билгеләнгән жир кишәрлекләре аларның максатчан билгеләнешенә бәйле булмаган төзелеш һәм кулланылырга тиеш түгел.

5.3. Яшел үсентеләр биләгән жир кишәрлекләрендә төзелешне оештырганда, проект документларында киселергә тиешле яшел үсентеләрне бәяләү булырга тиеш. Бу очраklarда зыянны каплау әлеге Нигезләмәнең 2 һәм 3 бүлекләрендә билгеләнгән тәртиптә агач киселгән өчен түләүне алдан кертү һәм компенсация яшелләндерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

#### 6. Эшмәкәрлек эшчәнлеген тормышка ашырганда яшел үсентеләрне саклау

6.1. Яшелләндерелгән территорияләрдә һәм Яшел массивларда сөүдә һәм башка эшмәкәрлек эшчәнлегенә, жирлек башкарма комитеты рәхсәтеннән башка эшмәкәрлек эшчәнлегенә алып бару өчен палаткалар һәм башка корылмалар урнаштыру тыела.

6.2. Эшмәкәрлек эшчәнлеген тормышка ашырганда, яшел территорияләрдә һәм яшел массивларда шартлаткыч, утлы һәм агулы матдәләр куллану, территорияне пычрату һәм чүпләү, яшел үсентеләргә зыян китерергә яки юк итәргә сәләтле башка гамәлләр тыела.

#### 7. Административ җаваплылык.

7.1. Әлеге Нигезләмәне бозуда гаепле затлар Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы.